

This Question Paper contains 12 printed pages.
(Sections - A, B, C, D & E)

Sl.No. 562516

17 (GE)

(MARCH, 2020)

ay
7

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

સૂચનાઓ :

- 1) સ્પષ્ટ વંચાય તેવું હસ્તલેખન જાળવવું.
- 2) આ પ્રશ્નપત્રમાં પાંચ વિભાગ A, B, C, D અને E તથા 1 થી 46 પ્રશ્નો છે.
- 3) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. આંતરિક વિકલ્પો આપેલા છે.
- 4) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
- 5) સૂચના પ્રમાણે આકૃતિઓ સ્વચ્છ, સ્પષ્ટ અને પ્રમાણસર દોરવી.
- 6) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો. પ્રશ્નોના જવાબ ક્રમમાં લખવા.

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

Instructions:

- 1) Write in a clear legible handwriting.
- 2) This question paper has five Sections A, B, C, D & E and Question Numbers from 1 to 46.
- 3) All questions are compulsory. There are only internal options.
- 4) The numbers to the right represent the marks of the question.
- 5) Draw neat diagrams wherever necessary.
- 6) New sections should be written in a new page. Write the answers in numerical order.

વિભાગ: - A

- * અધોદત્તશ્ય ગદ્યખંડસ્ય અનુવાદં કુરુત ।

[4]

નીચે આપેલ ગદ્યખંડનો અનુવાદ કરો.

Translate the following passage into English.

- 1) પુરા એકસ્મિન્ જલાશયે અનાગત વિધાતા, પ્રત્યુત્પન્નમતિઃ ચદ્ભવિષ્યશ્ચોત ત્રયો મત્સ્યાઃ વસન્તિ સ્મ । અથ કદાચિત્ તં જલાશયં દૃષ્ટ્વા ધીવરૈઃ ઉક્તમ્ “અહો બહુ મત્સ્યોઢ્યં હૃદઃ । કદાચિદ્ અપિ ન અસ્માભિઃ અન્વેષિતઃ । તદ્વદ્ આહારવૃત્તિઃ સજ્જાતા । શ્ચઃ અત્રાગમ્ય મત્સ્ય કૂર્માદયો વ્યાપાદયિત વ્યાઃ ઇતિ નિશ્ચયઃ ।”

અથવા

- 1) વસ્તુતઃ અસ્તિત્વરુપેણ સત્તારુપેણ વા એતે પદાર્થાઃ પરસ્પરં ભિન્નાઃ સન્તીતિ પ્રતીયન્તે । પરન્તુ પ્રત્યક્ષતઃ પરસ્પરં ભિન્નેષુ પદાર્થેષુ અપિ કિંચિદેકં સ્વાભાવિકમ્ આન્તર્યમપિ ભવતિ । તે તે પદાર્થાઃ યદા ક્રિયાયાં પ્રયુક્તાઃ ભવન્તિ, તદા અસ્ય પ્રતીતિઃ ભવતિ । અસ્ય સિદ્ધાન્તસ્ય ઉપદેશઃ દ્વાવિંશતિ શતવર્ષેભ્યઃ પૂર્વમ્ આચાર્યેણ પતઃજ્વલિના સ્વકીયે વ્યાકરણમહાભાષ્યે કૃતઃ ।

- * અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતે લિખત ।

[2]

નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.

Answer the following Sanskrit Questions in Sanskrit.

- 2) શ્રેષ્ઠિપુત્રઃ કીદૃશીં ભાર્યામ્ ઇચ્છતિ ?

- 3) સર્વતપસાં મૂલં કિમ્ અસ્તિ ?

અથવા

- 3) ભોજેન વિરચિતં વ્યાકરણં કેન નામ્ના પ્રસિદ્ધમસ્તિ ?

- * અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયામ્ / આઙ્લભાષાયાં લિખત ।

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરો ગુજરાતી ભાષામાં લખો.

[4]

Answer the following Questions in English.

- 4) બ્રહ્મા દુર્વાસાને નટ સાથે કેમ સરખાવે છે ?

Why did Brahma Compare Durvasa with an actor?

5) अर्जुन सरोवरं पाणी पीवा गयो त्यारे तेने अज्ञात्या पुरुषे शुं कहुं?

What did the unfamiliar Man tell Arjuna, when he went to drink water of the lake?

* अधोदत्तस्य विषयस्य उपरि संक्षेपेण टिप्पणीं लिखत ।

[2]

नीचे आपेला विषय उपर टूंकनोंध लभो.

Write short note on the following

6) शक्तिकुमारनी परीक्षाभोजना

Shakti Kumara's Planning for test

अथवा

6) सज्जवोनुं स्वभाविक सरभापाशुं

Natural similarity of living beings.

* अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत ।

[4]

नीचे आपेला गद्यखंड वांच्यीने प्रश्नांना उत्तर संस्कृतभां लभो.

Read the paragraph carefully and write answers in sanskrit.

7) गङ्गातीरे एकः गुरुः शिष्येण सह वर्तमानः आसीत् । स जलप्रवाहेण नीयमानं कञ्चन काष्ठखण्डं दर्शयन् शिष्यमाह - अयं जल प्रवाहेण सह समुद्रं प्राप्स्यति, परन्तु गमनमार्गे तीरे संलग्नता, भाराधिक्येन जले निमग्नता, आवर्तपातता, नदीजलवियोगश्चेति चत्वारो विघ्नाः न भवेयुः तदाएव ।

प्रश्नाः

(A) - गुरुः शिष्येण सह कुत्र वर्तमानः आसीत्?

(B) - गुरुः शिष्यं किम् अदर्शयत् ?

(C) - अयं काष्ठखण्डः केन सह समुद्रं प्राप्स्यति?

(D) - काष्ठखण्डस्य समुद्रगमनमार्गे कति विघ्नाः न भवेयुः ?

विभाग: - B

- * अधोदत्तस्य पद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत ।

[4]

नीचे आपेक्ष पद्यखण्डनो गुजरातीभां अनुवाद करो.

Translate the following passage into English.

- 8) (A) बाल उत्तिष्ठ शच्यातः स्वस्थवृत्तं समाचर ।

स्मर जगद्विधातारं ततः शुद्धं जलं पिब ॥

- (B) शतं पदानि निष्क्रम्य शौचार्थं गच्छ सत्वरम् ।

फेनिलेन करौ कृत्वा शुद्धौ व्यायाममाचर ॥

अथवा

- 8) शिक्षा क्षयं गच्छति काल पर्यायात्

सुबद्धमूलाः निपतन्ति पादपाः ।

जलं जलस्थानगतं च शुष्यति

हुतं च दत्तं च तथैव तिष्ठति ॥

- * अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत ।

[2]

नीचे आपेक्षा प्रश्नोना उत्तर संस्कृतभां लभो.

Write the following Sanskrit Questions answers in Sanskrit

- 9) कस्य मूर्तिः 'प'वर्गरचिता अस्ति ?

अथवा

- 9) मूढः जनः कीदृशः भवति ?

- 10) अजः नित्यः शाश्वतः पुराणः कः ?

* અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયાં / આઙ્ગલભાષાયામ્ લિખત ।

[6]

નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.

Write the following answer in English.

11) જટાયુ પાસે કયા આયુધો હતા?

Which weapons did Jatayu have?

12) ભક્ત શું - શું નથી જાણતો?

Which things does a devotee not know?

13) કાર્યનો પ્રારંભ ન કરનાર ને કેવા માણસ તરીકે ઓળખવામાં આવ્યો છે?

How is a man not starting any Activity known as?

* શ્લોક પૂર્તિ કરુત ।

[4]

શ્લોકપૂર્તિ કરો.

complete the verses.

14) સંગચ્છદ્ધં ઉપાસતે ॥

15) અનાથો દરિદ્રો ત્વમેકા ભવાનિ ॥

विभाग: - C

* अधोदत्तस्य नाट्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत ।

[4]

નીચે આપેલ નાટ્ય ખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો.

Translate the following passage into English.

16) शाण्डिल्यः- अविधा ! दास्याः पुत्रो व्याघ्रो मद्भयेन मयूररुपं गृहीत्वा पलायते ! ही ही । चम्पक - कदम्ब - सप्तपर्ण - चन्दन - तगर खदिर - कदलीसमवकीर्णं मालती - लता - मण्डप - मण्डितं सुखावहमहोरमणीयं खलु इदम् उद्यानम् ।

परिव्राजकः- मूर्ख ! क्षणे क्षणे क्षीयमाणे शरीरे किं ते स्मणीयम् । आगच्छ वत्स ! पठ तावत् ।

शाण्डिल्यः- न तावत् पठिष्यामि ।

अथवा

16) सुनीत :- प्रथमं कथयतु यत् प्रस्तरादयः किं कुर्वन्ति ?

पुनीत :- प्रस्तरादयस्तु अचेतनाः सन्ति ते स्वयं क्रियां कर्तुं समर्थाः न भवन्ति ।

अतः तै तथैव तिष्ठन्ति ।

सुनीत :- सचेतनाः पशवः पक्षिणश्च किं कुर्वन्ति ?

पुनीत :- एते घटनया उत्थितात् ध्वनेः भयमनुभवन्ति । अतः घटनास्थलात् दूरे धावन्ति ।

* અધોદત્તાનિ વાક્યાનિ કઃ વદતિ ઇતિ લિખત ।

[2]

નીચે આપેલ વાક્યો કોણ બોલે છે. તે લખો.

State the following sentences who says to whom?

અ વિભાગ

બ વિભાગ

17) (1) કઃ પુનઃ અઘન્યો નૃપતેઃ વિરુદ્ધમાચરતિ ।

(1) શકુનિઃ

18) (2) યદિ સ્યાદ્વાક્યમાત્રેણ નિર્જિતયેં વસુન્ધરા ।

(2) ઘટોત્કચઃ

(3) ચન્દનદાસઃ

* અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયાં / આઢ્ગલભાષાયાં લિખત ।

[4]

નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતીમાં લખો.

Answer the following Questions in English

19) ચાણક્ય કઈ રીતે ચંદનદાસ પ્રત્યે આદર વ્યક્ત કરે છે.

How does Chanakya show respect towards Chandanadasa?

20) અભિમન્યુનું મૃત્યુ થતા અર્જુને કરેલા વિલાપ વિશે લખો.

Describe Arjuna's lamentation on Abhimanyu's Death.

* અધોદત્તયોઃ વિષયોઃ ઉપરિ સંક્ષેપેણ ટિપ્પણી લિખત ।

નીચે આપેલ વિષય ઉપર ટૂંકનોંધ લખો.

Write short note on the following.

21) શ્રી કૃષ્ણનો સંદેશ

[2]

Message Conveyed by Shrikrishna?

22) દુર્ઘટનાના સાક્ષી બનેલા માણસનું બીજું કર્તવ્ય શું છે?

[2]

Second duty of the witness Person.

કોટકગત્તાનિ પદાનિ પ્રયુજ્ય વાક્યાનિ રચયત ।

* કૌસમાં આપેલા પદોનો ઉપયોગ કરી વાક્યો બનાવો.

[2]

Make sentences using words given in the brackets.

23) માણસ સુખ અને દુઃખનો અનુભવ કરે છે.

(માનવ સુખ ચ દુઃખ અનુ + ભૂ)

Man experiences happiness and sorrow.

24) ઘટોત્કચ ધૃતરાષ્ટ્રને પ્રણામ કરે છે?

(ઘટોત્કચ ધૃતરાષ્ટ્ર પ્ર + નમ્)

Ghatotkacha bows to Dhritarashtra.

विभाग: - D

* अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि सूचनानुसारं लिखत ।

नीचे आपेला प्रश्नांना उत्तर सूचना अनुसार लખो.

Follow the instructions and answer.

25) 'हृदः' शब्दस्य समानार्थकं शब्दम् अधोदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत [1]

अगदः, नीरम्, सरः

26) 'बाल' शब्दस्य विरुद्धार्थकं शब्दम् अधोदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत [1]

युवा, स्थविर, शिशु

* अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः वर्तमानकाल मध्यम पुरुष बहुवचन रूपं लिखत । [1]

27) भजन्ते, भजध्वे, भजेथे

* अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः सामान्य भविष्यकालस्य उत्तमपुरुषस्य एकवचनस्य रूपं लिखत । [1]

28) पश्यामि, द्रक्ष्यामि, पश्येयम्

29) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः आज्ञार्थ-अन्यपुरुषस्य एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]

मिलताम्, मिलेथाम्, मिलेताम्

30) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः विध्यर्थ अन्य पुरुषस्य बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]

वदेत्, वदेताम्, विदेयुः

31) अधोदत्तेभ्यः वाक्ये 'स्म' प्रयोगं कृत्वा वाक्यं पुनः लिखत । [1]

घटोत्कचः, दूतः, आसीत् ।

32) अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः चतुर्थी-विभक्तेः एक वचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]

हिताय, हितेन, हितेभ्यः

- 33) अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः तृतीया विभक्तेः एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]
लीलायाः, लीलाम्, लीलया
- 34) उपपद विभक्तेः प्रयोगं कृत्वा रिक्तस्थानं पूरयत । [1]
..... विना विद्या न प्राप्यते
पठनस्य, पठनेन, पठने
- 35) प्रकोष्ठात् युक्तं संख्यापदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । [1]
दुर्घटनायाः साक्षिणः भवन्ति ।
त्रिस्रः, त्रीणि, त्रयः
- 36) रेखाङ्कितपदस्य कृदन्तप्रकारं लिखत । [1]
तत् अधिकं 'शोचनीयम्' अस्ति ।
- 37) अधोदत्तस्य सन्धिविच्छेदं कुरुत । [1]
देशोऽयम्
- 38) अधोदत्तस्य सन्धियुक्तं पदं लिखत । [1]
सर्वदा + एव
- 39) अधोदत्तयोः साम्प्रसिक पदयोः समास प्रकारौ लिखत । [1]
संयतेन्द्रियः
- 40) सहर्षम् [1]

विभाग: - E

- * अधोदत्तानि वाक्यानि कथानक क्रमानुसारेण स्थापयत ।

[4]

नीचे आपेला वाक्यो कथानक क्रमानुसार गोठवो.

Arrange the sentence according to sequence of the story.

- 41) (A) भो: वञ्चक! त्वं मिथ्या वदसि ।
 (B) कूटनाथः सशोकम् अकथयत् ।
 (C) निर्जीवानां पात्राणां मरणं कथं सम्भवति ?
 (D) भवतः सर्वाणि पात्राणि मृता नि ।

- * अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत ।

[4]

नीचे आपेलो गद्यखण्ड वांच्योने प्रश्नांना उत्तरे संस्कृतभाषे लिखो.

Read the paragraph carefully and write answers in Sanskrit.

- 42) संस्कृत साहित्ये कालिदासः श्रेष्ठः कविः अस्ति । देव्याः प्रसादेन सः पण्डितः अभवत् इति कथा अस्ति । तस्मात् एव तस्य कालिदासः इतिनाम इति केचन वदन्ति । कालिदासः 'रघुवंशम्', 'कुमार सम्भवम्', 'मेघदूतम्', इति उत्तम काव्यानि रचितवान् । कालिदासः ऋतुसंहारः, 'मालविकाग्निमित्रम्' 'अभिज्ञानशाकुन्तलम्' 'विक्रमेविश्वयम् च इति चत्वारि नाटकानि अपि रचितवान् ।

प्रश्नाः

- (A) संस्कृत साहित्ये कः श्रेष्ठ कविः अस्ति ?
 (B) कस्याः प्रसादेन सः पण्डितः अभवत् ?
 (C) कालिदासः कानि उत्तमकाव्यानि रचितवान् ?
 (D) कालिदासः कतिनाटकानि रचितवान् ? कानि च तानि ?

- * कर्ता-कृतीनां योग्यं मेलनं कुरुत ।

[2]

कर्ता साथे योग्य कृति जोडो.

Match the following with author and books.

- 43) (1) दूतघटोत्कचम् (1) महर्षिः वेदव्यासः
 44) (2) रामायणम् (2) महाकविः भासः
 (3) महर्षिः वाल्मीकिः

- * रेखाङ्कितानि पदानि शुद्धानिकृत्वा गद्यखण्ड पुनः लिखत ।

[3]

रेखाङ्कित पदने शुद्ध करीने गद्यखण्ड करीथी लभो.

Correct the underlined words and rewrite the paragraph.

- 45) अथतां तथा शप्तां सरस्वती दृष्ट्वा पितामहो मंगलपटहेनैव स्वरेण आशाः पूरयन् सुधारं दुर्वाससं उवाच ।
बहान्, न खलु - साधुसेवितोऽयं पन्था येनासि प्रवृत्तः

- * अधोदत्तस्य श्लोकस्य, अनुवादं कृत्वा अर्थविस्तारं कुरुत ।

[3]

Translate the following verses and expand them.

- 46) यथा चतुर्भिः कनकं परीक्ष्यते

निघर्षण - च्छेदन - ताप - ताडनैः ।

तथा चतुर्भिः पुरुषः परीक्ष्यते

श्रुतेन शीलेन गुणेन कर्मणा ॥

अथवा

- 46) चतुर्विधा भजन्ते मा जनाः सुकृतिनोऽर्जुन ।

आर्तो जिज्ञासुरर्थाधी ज्ञानी च भरतर्षभ ॥

